

Överdådig kammarmusikfestival i Malmö

Kungsbacka Piano Trio.

Kristallkronorna gnistrar och de ekboaserade väggarna dämpar den fullsatta publikens sorl när Kungsbacka Piano Trio gör entré på Palladium i Malmö. Det är den 19 september och dags för den första lunchkonserten under Malmö Chamber Music, kammarmusikfestivalen som 2018 äger rum för tredje gången.

På programmet står triosatser av Robert Schumann och Mark-Anthony Turnage, en av årets festivaltonsättare. Musikerna varvar det nyskrivna med 1800-talstornerna och lyckas med det få publiken på helspänn. Öronen måste ställas om för varje ny sats!

Efter 20 år tillsammans är Kungsbacka Piano Trio en av landets mest rutinerade kammarmusikensembler och samspelet är enastående. De belönas också med stormande applåder efteråt och en tagen tonsättare kom-

Fortsätter på nästa sida ↓

mer ner för att tacka trion och publiken.

Tolv konserter ingick i årets Malmö Chamber Music 18–22 september. Huvudscen var Palladium, en nästan 100 år gammal lokal mitt i stan, tidigare använd som både teater och biograf och numera i Musik i Syds regi. Konserter gavs också på Malmö Live, i S:t Andreas kyrka och Klubb Krinolin. Som tidigare år var trumpetaren Håkan Hardenberger konstnärlig ledare. Det ger honom möjlighet att själv välja program och artister. Och han har många att välja bland efter alla år på konserterstrader runt om i världen.

– Jag går efter flera olika principer när det gäller programsättning, säger han när jag får en pratstund i solen på en bänk utanför Palladium.

– En är BBC Proms, där styckena och deras följd är det viktiga. En annan är Kuhmo kammarmusikfestival – en dygnet-runt-lägerskola för musiker och en tredje princip är Salzburg där artisterna bara dimper ner och gör sitt gig. Målet för mig är att musikerna ska komma hit, trivas, möta en eller två nya musiker och spela tillsammans.

Årets artister medverkar alltså vid flera konserter och i olika konstellationer. Förutom många namnkunniga svenska artister finns här också internationella namn, bl.a. Academy of St Martin in the fields, och även studenter från Musikhögskolan. Till festivalen bjuds aktiva tonsättare in, i år engelsmannen Turnage och fransk-amerikanskan Betsy Jolas. Flera uruppföranden står på programmet.

En skandinavisk premiär blir det vid kvällskonserterna 19 september. Det är pianisten Roger Muraro som ställt samman en konsert för solopiano av Olivier Messiaen, ursprungligen tänkt för orkester och flera solister. Muraro var själv student hos Messiaens hustru Yvonne Loriod och kände tonsättaren väl. Musiken tar, som så ofta hos Messiaen, sin utgångspunkt i fågellåten, här från en särskild trakt i Frankrike. Muraro medför även sin telefon och låter oss häpna lyssna till den intensiva fågelsången i Hérault.

– Pratsamma fåglar, konstaterar Muraro innan han låter pianot ta över.

Efter paus spelar Quatuor Modigliani, en ung fransk stråkkvartett, en kvartettsats av Bernd Alois Zimmermann, samt sedan, förstärkt med ytterligare en violast, Mozarts stråkkvintett i g-moll. Den tyvärr lite glesa publiken jublar.

Därefter får publiken ge sig av på en rask promenad mot Möllevången och Grand Öl & Mat där kvällens sista konsert äger rum.

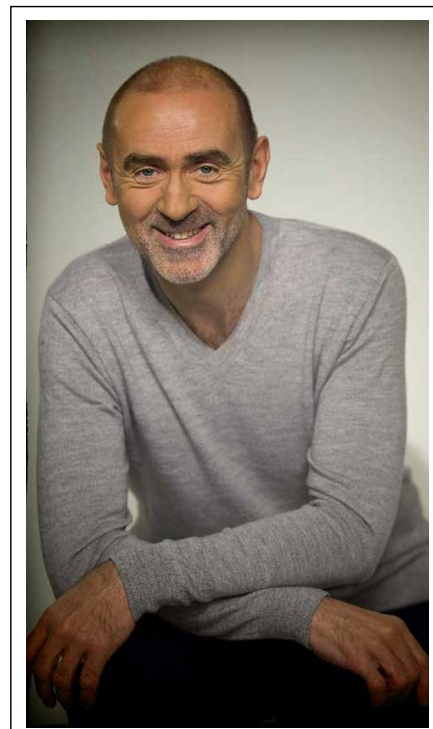
Konceptet kallas Klubb Krinolin och har sju år på nacken. Idén är enkel. Mat och dryck serveras före, under och efter konserter med kammarmusik.

För att komma upp till klubben får man ta två trappor utomhus och passera en livlig dansstudio med tydligt latinamerikanskt stuk.

Podiet på klubben är placerat precis framför fönstren till köket, där man då och då ser jäktade kockar vifta förbi. Själv sitter jag uppflugen på en barstol med den imponerande baren och en mängd besökare mellan mig och musikerna. Men personalen är beundransvärt tyst och koncentrationen i publiken

Håkan Hardenberger. Foto: Marco Borggreve

Roger Muraro.

Quatuor Modigliani.

stor – det fungerar alldeles utmärkt.

Musikerna har klätt om. Även festivalgeneralen själv har dressat ner från kostym till chinos och skjorta. Alla medverkande stannar och tar ett glas efter det egna framträdandet, pratar med varann och med publiken. Det hela är mycket chosofritt och trevligt helt enkelt.

Förutom två ensembler som framträtt redan tidigare under dagen medverkar även gitarristen Mats Bergström, för kvällen på elgitarr med bl.a. ett stycke av Betsy Jolas, som trots sina 92 år och den sena timmen är bänkad framför podiet. Det är rejält tilltagna

pauser mellan varje framträdande för nya beställningar av mat och dryck. Inte förrän efter halv elva tystnar elgitarristen och publiken börjar troppa av, men då kommer nya gäster som tycker att kvällen fortfarande är ung...

Det var Musik i Syds mångårige chef Martin Martinsson som frågade om Håkan Hardenberger var intresserad av att ta det konstnärliga ansvaret för en ny kammarmusikfestival i Malmö och han var inte nödbedd.

– Jag har satt ihop fiktiva festivaler sen

Fortsätter på nästa sida ↓

jag var tonåring i Ystad och såg potentialen i alla häftiga byggnader där. Men nu blev det Malmö istället och några år senare, skrattar Håkan Hardenberger.

– Det är ett fascinerande jobb att sätta ihop en festival, lite som att hänga tavlor inför en utställning. Kammarmusik kan ju vara så mycket, en stråktrio javisst, men även en stor brassensemble. Det är verkligen en levande konstart och det vill vi spegla.

Att ha med tonsättare på festivalen är centralt för Håkan Hardenberger. Få svenska artister har arbetat nära så många tonsättare. Han har uruppfört åtskilliga verk skrivna direkt för honom av samtidens mest namnkunniga komponister. Även här på sin egen festival uruppför han flera nyskrivna stycken i olika konstellationer.

– Det har blivit helt fel balans numera i musiklivet när tonsättarna är så undanskymda, säger Håkan Hardenberger med emfas.

Därför är det självklart att den här festivalens närvarande tonsättare också får utrymme att tala om sin musik och om sitt konstnärskap. Vid lunchkonserten 20 september sitter de två på scenen tillsammans med moderatören och tonsättaren Catharina Backman och deras samtal interfolieras med korta stycken för en eller två musiker.

Det är en mycket speciell upplevelse att höra Betsy Jolas berätta om sitt stycke *Quatre Pièces en Marge* (Fyra stycken i marginalen) precis innan Jesper Svedberg och Simon Crawford-Phillips spelar det.

– Jag skrev det vid köksbordet medan jag tog hand om min mamma som hade brutit benet.

Ett typiskt svar från denna tonsättare som först på senare år har fått uppmärksamhet och nu har uruppföranden på löpande band. På frågan om varför hon skriver musik svarar Betsy Jolas:

– Jag kan inte låta bli, det är en nödvändighet för mig trots att jag inte ser mig som särskilt begåvad. Jag får slita mycket, eftersom jag varken är Bach eller Beethoven, och dessutom kvinna.

Hennes samtalspartner Mark-Anthony Turnage visar sig vara en baddare på att hålla leveranstider.

– Jag går upp 5 eller 6 på morgonen och arbetar snabbt. De beställningar jag får gör jag ofta färdiga upp till ett halvår före deadline. Det har jag lärt mig efter att ha sett lärare och kollegor som får jobba livet ur sig de allra sista dagarna innan stycket ska vara klart!

Festivalen har nått halvtid och jag måste lämna Malmö trots ett otroligt lockande program de återstående dagarna med bl.a. *Musica Vitae*, Andreas Brantelid, Göran Söllscher och många fler.

Sista ordet får gå till Håkan Hardenberger i septembersolen:

– Att nå ut till en publik är meningen och målet med festivalen och belöningen för mig som konstnärlig ledare efter allt slit det innebär. Festivalen är en present till alla som gillar kammarmusik i Skåne och min förhoppning är att än fler ska hitta hit och börja lyssna.

KERSTIN NILSSON

Mats Bergström. Foto: Per Erik Adamsson

Betsy Jolas och Mark-Anthony Turnage.